

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 14.

Stockholm den 8 April 1909.

2:a årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . . kr. 4: 50 1/2 år . . . kr. 2: 50 3/4 " . . . " 3: 50 1 " . . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorter som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: Kl. 11—12. Sthlm 1909, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginaiannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 % 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Stina Quint.

Märkesdagarna i en människas lif inbjuda till ett överblickande af hennes lifsgärning. När Stina Quint nu den 12 april firar sin 50-årsdag, är det med beundran man kan skåda tillbaka på hvad hon fått uträttadt. Det är icke allom beskärtdt att lyckas i att realisera en idé, och flertalet människor kommer icke ens så långt som till att undfå en sådan — ännu mindre till att lefva för dess förverkligande. Därtill fordras något utöfver det vanliga måttet — en vilja som aldrig slappas under den hårda uppgiften att besegra förhållandena och föra fram något nytt.

Det är till detta icke allt för vanliga slag af människor, som Stina Quint hör. Med sällsynt intensitet har hon arbetat framåt på förverkligandet af en idé, hon har lyckats att föra den igenom och hon har därmed gjort ett godt och fruktbarande verk. Och dock har hon icke ensidigt förbrukat alla sina krafter på denna uppgift, hon har hunnit med och räckt till äfven för annat och andra. Hennes varmhjärtade entusiasm, hennes starka energi och personliga uppoffringsförmåga ha gjort sig gällande äfven vid sidan af hennes egentliga gärning — arbetet med den tidning hon skänker Sveriges barn.

Promenaddräcker och Kappor

Vid behof af dessa artiklar rekommendera vi en mycket god mellangenre af 1:ma svenska och engelska tyger, solidt svenskt arbete efter bästa utländska modeller. OBS! Med detta goda fabriksprisbillighet finnes ingen konkurrens.

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

D. B. Malmström

Främst bör i detta sammanhang här i Dagnys spalter nämnas den stora och osparda möda hon utvecklade vid startandet af Dagny och alltjämt såsom tidningens ekonomidirektör sätter in vid ordnandet af den ekonomiska sidan af företaget. Det offentliga tack, som vi nu äro i tillfälle att uttala härför, klingar tomt och obetydligt i jämförelse med hvad fröken Quint gjort och ännu alltjämt gör för Dagny.

En fråga, som på det lifligaste tagit fröken Quints verksamma intresse i anspråk, är rösträttsrörelsen. Som styrelsemedlem i Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm har hon nu i sju år skött det arbetsamma uppdraget att vara föreningens kassaförvaltare. Utöfver detta besvärliga arbete har fröken Quint städse på det mest aktiva sätt hjälpt och understött föreningen. Äfven i Föreningen för befrämjande af förädlade ungdomsnöjen är hon styrelseledamot, och såsom sådan har hon i många år äfven varit särdeles verksam i Kvinnoklubben.

Men tillbaka till upprinnelsen och utvecklingen af den bärande idéen i Stina Quints lif. Hon föddes den 12 april 1859. Hennes hemort är en af Skånes vackraste trakter i närheten af Helsingborg. Där gick nu den lilla

flickan med en brinnande lust efter läsning och böcker, som icke var lätt att få tillfredsställd ute på landsbygden och i det lilla landtbrukarehemmet. De få böcker som funnos, lästes alla, men någon »rolig bok» föll aldrig i hennes händer. Den lilla flickan växte upp, kom till Folkskollärarynnesseminariet i Stockholm efter att hafva öfvervunnit de svårigheter, som stodo i vägen, och tog sin afgangsexamen där vid nyss fyllda 20 år, med högsta betyget i alla ämnen. Hon blef nu lärarinna i St. Nikolai församling i Södermanland, nära Nyköping.

I ensamheten på landet, i den nära beröringen med barnen, vaknade tanken på hennes egen barn- dom och huru bittert hon saknat all tillgång på goda och roliga böcker. Hågkomsten häraf väckte funderingar på att söka skaffa barnen god nöjesläsning, och så sprang idéen fram och tog form — det var en tidning, som folkets barn skulle ha, en tid-

ning, som kom ut med korta mellanrum och som skulle ersätta de dyra och oåtkomliga böckerna. Och den skulle hon ge ut. Det var en djärf dröm, men den skulle förverkligas.

Fem långa år gick hon och bar på sin idé. Hon hade nu fått klart för sig själfva planen. Med folkskollärarekåren såsom mellanhand skulle man försöka nå folkets barn, tidningen skulle vara förstklassig såväl till innehåll som utstyrsel, »det bästa endast är godt nog åt barnen,» men genom en stor spridning, öfver hela landet, skulle den dock kunna tillhandahållas för ett ytterst billigt pris. Detta, att genom lärarekårens hjälp kunna drifva publicerandet af tidningen i verkligt stor skala, var det nya och ursprungliga i Stina Quints idé, ehuru hon kom i efterhand med utförandet. Olika personer, hvilka

hon rådgjorde med, bland dem en fackman på området, afrådde henne på det allvarligaste från företaget. Hon lät då saken för tillfället förfalla. Detta var år 1890, men redan 1891 tog hon upp den på nytt.

Hon vände sig då till friherrinnan Adlersparre, som uppmuntrade henne på det lifligaste att försöka föra saken igenom. Författare och tecknare, som fröken Quint

Fröken Quint i sitt arbetsrum; stående bredvid henne Fru Lilly Hellström.

uppsökte och intresserade för företaget, lofvade välvillig hjälp, och lärarekåren, som förstod hvad det gällde, tog sig på allvar af saken. År 1892 i april kom första numret af Folkskolans Barntidning ut. Redan det första året räknade tidningen 4,000 prenumeranter, bland hvilka märktes de höga gynnarna drottning Sofia, kronprinsen och hertiginnan af Dalarna, hvilken sistnämnda allt sedan hvarje år prenumererat på 15 exemplar af tidningen för utdelning i Solna skolor.

Den unga lärarinnans dröm om en god och billig tidning, som skulle kunna finna vägen till alla de många — äfven fattigaste — hemmen, höll på att förverkligas. I allt större och större upplagor kom tidningen ut, med den goda idéns framgång följde företagens ekonomiska trygghet — en välförtjänt belöning åt grundläggarrinnan, som oegennyttigt varmt och entusiastiskt blott tänkt på en god saks genomförande

År 1897 började fröken Quint utgifva en gratis-tidskrift benämnd *Till föräldrar*, hvilken medföljer Folkskolans Barntidning. Den innehåller råd och anvisningar åt föräldrarna i uppfostringsfrågor och har under de gångna åren utgått i nära en half miljon gratishäften. Redan 1893 börjades utgifvandet af en jultidning, *Julklassen*, och senare ha de öfriga välbekanta julpublikationerna *Guldslottet*, *Lilleputt*, *Trisse* och *Rosengull* tillkommit.

Vid sin sida i det arbetsamma företaget har fröken Quint haft lyckan att äga en god vän och skicklig medarbetarska, fru Lilly Hellström, hvilken sedan många år tillbaka delar hennes hem.

När Folkskolans Barntidningskulle startas skref Topelius ett vänligt bref till den nya redaktrisen, däri han bland annat yttrade: »gif barnen en god läsning *utöfver* läxan, och Ni har fyllt en lucka i deras uppfostran.» Detta är också hvad tidningen ständigt gifvit och det värf den har fyllt genom de vackra berättelserna och sagorna och små stämmingsfulla verserna. Följetongsafdelningen, som utgöres af goda, för tidningen omarbetade äfventyrsböcker, såsom t. ex. »Tsarens kurir» och »Den hemlighetsfulla ön» af Jules Verne, »Nybyggarna i Kanada» af Marryat m. fl., kan säkerligen sägas utgöra en god motvikt mot Nick Carterlitteraturen. Tidningen fyller på bästa sätt missionen att roa och ändå endast lämna det utvaldt bästa och nyttigaste för barnen.

Det äfven ur affärssynpunkt efter hand väl lyckade företaget har satt fröken Quint i stånd att utöfva en storartad hjälpsamhet — naturlig för hennes varmhjärtade sinne.

En afsevärd procent af behållningen af sina publikationer har hon under årens lopp afsatt till stipendier åt lärare och lärarinnor för beivrandet af sommarkurserna i Uppsala och Lund, och under de senaste två åren har dessutom understöd utdelats till sjuka småskollärarinnor; därtill kommer utdelade re-

sestipendier. Hvilken storartad utsträckning denna fröken Quints understödande och hjälpsamma verksamhet tagit, gör man sig bäst föreställning om, när man upptäcker att på detta sätt sammanlagdt under de gångna åren utdelats ett belopp af nära 19,000 kronor.

Kanske kan det ligga nära till hands för någon att, med vetskapen om den oberoende ekonomiska ställning fröken Quint varit i stånd att själf skapa åt sig, tala om den drifna affärskvinnan, med blicken öppen för »affärer». En större missuppfattning än tallet därom i detta sammanhang kan knappast föreligga, det oegennyttiga och med stor uppoffring till en början igångsatta företaget har visserligen visat sig i ekonomisk måtto särdeles gifvande, men detta är ett ganska oväntadt resultat, då fröken Quint själf på intet sätt startat det som affärsföretag och då hon hyser en bestämd motvilja för allt hvad

»Hagen», fröken Quints hem på Lidingön.

affärer heter och endast med öfvervinnelse måste tänka på och sysselsätta sig med sådana. Långt ifrån att vara den typiska affärskvinnan ligger hela hennes själsriktning åt ett lugnt och stilla lif, hon älskar tystnaden och ensamheten på landet, och intet är henne så kärt, som när hon på Hagen, hennes vackra hem på Lidingön, får drömma bort tiden i en härlig natur, med hela öfverflödet af sina älskade blommor omkring sig, med sina kära husdjur, häst och hund och kissar i närheten, och rundt omkring skönhetsperspektiv — fjärden glittrande i solljus eller hvitskummande i storm, gröna träd eller rimfrosthvita, fruktträdgården i blom eller dignande af frukt. Hennes kärlek till ro och tystnad hindrar henne dock icke att ha tid med sina vänner, och det vackra Hagen står gästfritt öppet sommar och vinter för bekanta och vänner. Den som vill känna och förstå fröken Quint skall se henne där, glad och lycklig i kretsen af det och dem hon håller kärt och kära, alltid osjälviskt gifvande af ett hjärtevarmt sinnes goda gåfvor.

E. K—n.

Motion i Första kammaren om politisk rösträtt för kvinnor.

Äfven i Första kammaren har nu vid årets riksdag motion väckts om politisk rösträtt för kvinnor. Motionären är hr Alb. Bergström, och motionen har följande lydelse:

Hufvudsakligen på samma grunder, som anföres i min motion nr 41 till 1907 års riksdag, men också af skäl, som från andra håll anförts men hvilka äfven de här torde vara öfverflödigt att upprepa, anhåller jag vördsamt, att riksdagen behagade besluta, att svensk kvinna erhåller samma politiska rösträtt till Andra kammaren som man.

I motionens syfte instämmer hr Gottfr. Olsén.

Ur den utförligt motiverade motion, som hr Bergström framförde vid 1907 års riksdag och till hvilken han nu hänvisar, anföra vi följande uttalande: »konsekvensen af allmän rösträtt är absolut och oafvisligt åtminstone äfven rösträtt för kvinna. Utan denna är allt tal om allmän rösträtt meningslöst.»

Det är af särskild betydelse, att i år, när den »allmänna rösträtten» för män genomförts, få detta yttrande af en riksdagsman ytterligare betonadt. Man borde kunna hoppas, att våra lagstiftare, när de öf-

vergå till den kvinnliga rösträttsfrågans behandling i riksdagen, verkligen skola vara nog konsekventa att vilja undanrödja den meningslöshet, som ligger i att utestänga kvinnorna från den nu genomförda allmänna rösträtten.

Så mycket mera våga vi hoppas, att så skall blifva förhållandet, som det förljudes, att konstitutionsutskottet tillstyrkt den Staaffska motionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor. Det är första gången i den kvinnliga rösträttsrörelsens historia, som riksdagens konstitutionsutskott ansett sig böra tillstyrka en motion med rösträttsyrkande för kvinnorna. Detta visar, att *männen* nu börja blifva mogna för den kvinnliga rösträtten och att saken är så avancerad, att några af de mest betrodda representanterna inom riksdagen icke längre anse sig kunna vara med om att tillråda ett fördröjande af frågans lösning. Vi vänta dock ännu på en bekräftelse af att så är förhållandet. Men vi hafva skäl att tro, att så verkligen är, och man borde kunna vänta att riksdagens ledamöter ansluta sig till konstitutionsutskottets uppfattning af saken.

Kvinnorna och kommunalreformen.

Hvad betyda de nya kommunallagarna för kvinnorna? Svaret blir: i likhet med öfriga mindre inkomsttagare beredes dem möjlighet till ökad inflytande å de kommunala angelägenheterna och vid Förstakammarvalen samt dessutom har gifvits dem en ny rättighet — *den kommunala valbarheten*. Kvinnorna böra därför hafva särskildt intresse af att sätta sig in i de nya bestämmelserna, så att de veta sina kommunala rättigheter och äro färdiga använda dem, när lagarna från och med nästa år träda i kraft.

Upprepade gånger, ja nästan vid hvarenda riksdag, ha under de sista årtiondena väckts motioner om begränsning af de förmögnare samhällsklassernas så godt som ensambeslutanderätt i de kommunala angelägenheterna, men förgäfves. Dessa kraf hafva strandat på den för vår kommunallagstiftning grundläggande principen om rösträtt i mån af skattskyldighet, inflytande beroende på förmögensställning. Frågan blef på allvar aktuell i och med fordran på en demokratisering af första kammaren i sammanhang med införande af den allmänna politiska rösträtten för män. Dubbelproportionalismen förutsatte proportionella val till stadsfullmäktige och landsting, och om de olika grupperna af valmän skulle kunna göra sig i förhållande till sin numerär så gällande, som med införande af proportionella val till första kammaren måste anses önsk-

värtdt, var följden, att de kommunala röstskalorna måste förändras. Reformen af kommunallagarna utgör ett led i den politiska rösträttsreformen. De framlades för och antogs af 1907 års riksdag i sammanhang med det politiska rösträttsförslaget och hafva sanktionerats först i och med dettas definitiva antagande af innevarande års riksdag.

De viktigaste förändringarna i kommunallagarna röra valsättet och beräkningen af röstvärdena.

Se vi först på själfva valsättet märkes, att samma proportionella valmetod som vid riksdagsmannaval skall tillämpas vid val af stadsfullmäktige och landstingsmän, men däremot icke vid öfriga kommunala val, såsom t. ex. vid val af kommunalnämnd på landet eller i städerna vid val af drätselkammare och öfriga nämnder.

I fråga om den kommunala rösträtten möta vi i de nya lagarna nya bestämmelser i syfte att, såsom ofvan nämnts, bereda de mindre skattebetalarna ökad inflytande.

Den kommunala skattskyldigheten och rösträtten beräknas numera enligt samma grunder för stad och land. Den för landsbygden förut gällande fyrktalsberäkningen¹⁾

¹⁾ Fyrktalen ha, innan taxeringsvärdet å fast egendom år 1892 höjdes, tjänat såsom enhetsberäkning vid bestämmande af den högre kommunala skatt med åtföljande större rösträtt, som ansågs böra tillkomma jordägare framför annan skattskyldig.

har såsom varande öfverflödig borttagits. I städerna grundades förut beräkningen på bevillningen, kronoskatten. Det har emellertid framhållits, att denna beräkningsgrund vore olämplig, emedan en eventuell förändring af bevillningen skulle hafva äfven en förändring af den kommunala beskattningen och rösträtten till följd. Lika gärna kunde man grunda de senare direkt på den taxerade eller antagna inkomsten som på bevillningen, hvilken ju i sin ordning hvilade på nämnda inkomst. Så har nu skett, den kommunala skattskyldigheten och rösträtten beräknas direkt efter den beskattningsbara inkomsten. I realiteten innebär detta icke någon annan förändring än att under det man förut (utom vid det första hundralet) först för hvarje fullt hundratal skattepliktig inkomst skattat för en bevillningskrona och erhållit en röst men nu får en röst för hvarje påbörjad hundratal af sådan inkomst.

Liksom förut äger man ej rösträtt förr än man är skattskyldig. De som förut varit uteslutna äro det fortfarande. Inkomsten måste öfverstiga det bevillningsfria afdraget för att man alls skall taxeras för inkomst. Enligt bevillningsförordningen äger nämligen taxering ej rum för så vidt inkomsten (den enskilde personens eller makarnas sammanlagda) ej öfverstigit 500 kr. Detta bevillningsfria afdrag kan å orter med särskildt dyra lefnadskostnader eller på grund af andra omständigheter höjas till högst 700 kr.

Om vi taga t. ex. Stockholm, där det bevillningsfria afdraget utgör 700 kr., har man ingen kommunal rösträtt för en inkomst intill 700 kr. För inkomst däröfver, t. ex. af 810 kr., har man ej nio röster, de 700 kr. äro ej skattepliktiga, man skattar blott för 110 kr. och får 2 röster. Först vid en inkomst af 1,800 kr. bortfaller det bevillningsfria afdraget; man skattar för hela sin inkomst och får rösträtt där-efter, intill den begränsning, som kan vara fastställd i lagen.

Angående begränsning af röstetalen har en absolut sådan förefunnits i städerna vid 100 röster och på landsbygden vid ett röstetal motsvarande 5,000 fyrk samt en relativ, i städerna bestämd till $\frac{1}{50}$ af stadens eller valkretsens och på landet till $\frac{1}{10}$ af kommunens sammanlagda röstetal.

Genom de nya lagarna är införd en för land och stad lika absolut begränsning vid 40 röster. Därtill är införd en graderad röstskala, något olika för land och stad, som redan vid de mindre och medelstora inkomstbeloppen reducerar röstvärdet. Endast de högst beskattade, de som i stad skatta för öfver 11,500 och på landet för öfver 15,500, komma i åtnjutande af det högsta medgifna röstetalet, 40 röster. Reduceringen af röstetalen börjar på landet vid ett taxerat inkomstbelopp öfverstigande 1,000 kr., för högre inkomst får man en röst först för hvarje påbörjade 500 kr. För taxerad inkomst öfver 1,500 således 11 röster, öfver 2,000 12 röster o. s. v. I stad vidtager begränsningen först vid en inkomst af 2,000 kr. För inkomst af 1,900—2,000 erhåller man således 20 röster, för inkomst mellan 2,000—2,500 21 röster o. s. v.

Det relativa maximum i städerna har bortfallit. Enligt utredning har det nämligen visats, att endast i 7 städer, däribland Sigtuna och Trosa, $\frac{1}{50}$ af stadens sammanlagda röstetal är mindre än 40 röster. På landet har däremot begränsningen till $\frac{1}{10}$ af kommunens röstetal bibehållits.

De för Stockholm särskildt gällande bestämmelserna angående röstberäkning vid kyrkostämma och prästval äro ej ändrade. Vid kyrkostämmor å landet eller i öfriga städer gäller den nya röstberäkningen.

Bestämmelserna angående rätt att rösta med fullmakt kvarstå oförändrade.

År 1869 infördes den första begränsningen i den kommunala rösträtten, den 100-gradiga skalan. Efter fyrtio år hafva vi erhållit den andra, en graderad 40-rösterskala. Gifvet är, att härigenom de mindre inkomsttagarnas inflytande kommer att ökas.

Genom ett enigt och målmedvetet uppträdande kunna de nu hoppas att göra sig något gällande vid sidan af de förmögna samhällsklasserna. De förra hafva icke mindre viktiga intressen att bevaka än de senare. Ja, för dem blifva dessa intressen verkliga lifsvillkor, för dem är bostadsnöden, kommunikations- och lifsmedelsfrågorna, ordnande af folkskolor och fattigvårdsväsen helt visst mer brännande än för de ekonomiskt oberoende. Det behöfs lefvande erfarenhetskunskap om samhällsbristerna för väckande och underhållande af det nödvändiga reformarbete till beredande af drägliga existensvillkor för alla samhällsklasser.

De höga röstetalens makt är kringskuren, men det är dock fortfarande de, som hafva det afgörande ordet. På landsbygden behöfs det blott 17,2 % af alla röstägande för att väga upp de återstående 82,8 %. Utskyldsstrecktet är oförändradt. För valrätt vid riksdagsmannaval fordras fullgjord skatteplikt under de 3 sist förflutna åren. För den kommunala rösträtten fordras — i de kommuner där ej oguldna kommunalutskylder afskrifvas — att hafva erlagt alla påförda kommunalutskylder under de sist förflutna 10 åren. Bolags och omyndig persons rösträtt står äfvenledes kvar. Personlighetsprincipen har ännu ej erkänts såsom berättigad äfven i det kommunala lifvet. Ovillkorligen frågar man sig, huru länge skall det dröja, innan vi få nästa reform. I intet annat land är förmögenheten närmelsevis tillmätt så stort inflytande å de kommunala angelägenheterna som hos oss. Se vi på t. ex. Norge, Danmark, Preussen, Österrike finna vi att, hur än valsyste- met är ordnad, ingen valman har mer än en röst.

I syfte att förekomma förhastade beslut rörande den kommunala hushållningen äro införda nya bestämmelser om $\frac{2}{3}$ majoritet vid afgörande af vissa frågor, såsom beviljande af anslag till nya ändamål eller behof, upptagande af lån, ingående af borgen m. m.

Redan i 1862 års kommunalförordningar fingo kvinnorna den kommunala rösträtten. I detta afseende utgör denna lag ett undantag, kvinnorna likställdes med männen ej blott ifråga om skattskyldighet, de ansågos helt enkelt såsom medlemmar af kommunen och fingo i denna egen- skap rösträtt på samma villkor som män. Det vanligaste är ju eljest, så snart det är fråga om rättigheter, att kvinnorna bli föremål för undantagslagstiftning, orättvis vare sig de uteslutas eller det särskildt lagstiftas för dem. Nämnda lag var dock ej fri från sådana undantagsbestäm- melser; när det gällde valbarheten bestod kommunens medlemmar endast af män. Kvinnornas sträfvan har naturligtvis allt sedan de börjat blifva socialt och kommunalt

DRICK CIDRIL! AKTIEBOLAGET CIDRIL
— I GEFLE —
Bästa alkoholfria äppledryck. — Absolut ren naturprodukt. Telegramadr. "CIDRIL". Tel. 1899, 1898

intresserade gått ut på att erhålla den kommunala valbarheten. Såsom en första början erhöles de 1889 tillträde till fattigvårdsstyrelser och skolråd, där de förra ej utgjorts af kommunalnämnden eller de senare varit förenade med kyrkoråd, och senare till fosterbarns- och barnavårdsnämnder samt i Stockholm i fattigvårdsnämnden, folkskoleöfverstyrelsen och styrelsen för stadens arbetsförmedling. Det var dock blott de ogifta kvinnorna, som voro valbara; de gifta ansågos ej valbara såsom stående under mannens målsmanskap. I 1907 års Kungl. prop. upptogs ej kvinnornas valbarhet, men krafvet härpå framfördes såväl i en särskild motion af borgmästare Lindhagen, som i de olika stora kommunalmotionerna, Liberala samlingspartiets, gruppen Lindhagens och Socialdemokratiska partiets. Kvinnorna nedlade ett energiskt arbete på stödjande af detta kraf. Förslaget om den kommunala valbarheten upptogs af statsutskottet, accepterades af regeringen och gick igenom i riksdagen — utan debatt. I stället för bestämmelsen "stadsfullmäktige väljas bland stadens röstberättigade män," heter det nu "röstberättigade medlemmar". Kvinnorna hafva fått samma kommunala rättigheter som männen på ett undantag när: de kunna ej blifva landstingsmän. Orsaken hvarför de äro uteslutna härifrån angifves ej i motivering. Antagligen har det varit för svårt att hitta på några skäl, hvarföre de skulle vara mera kompetenta till den ena än till den andra befattningen. Det sägs helt enkelt: "det torde ej vara lämpligt," men hvarför? Är det måne därför, att inkonsekvensen af kvinnornas uteslutande från de politiska rättigheterna då ännu tydligare skulle springa i ögonen? Det var min första tanke och jag har ej kunnat finna någon annan. Nu få de såsom stadsfullmäktige i någon af städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping eller Gefle, hvilka städer ej deltaga i landsting, politisk rösträtt till Första kammaren; hade de äfven i landstingen fått deltaga i dessa val skulle inkonsekvensen af att de saknade politisk rösträtt till Andra kammaren framträdtt ännu tydligare.

Genom särskild bestämmelse har stadgats, att gift röstberättigad kvinna skall anses valbar oaktadt mannens målsmanskap. De flesta gifta kvinnor blifva dock fortfarande i praktiken ej valbara, de äro ju i allmänhet ej skattskyldiga, de sakna i de flesta fall "egen debetsedel."

Angående möjligheterna för gift kvinna att erhålla egen debetsedel hänvisas till artikeln Deklarationsplikt och Rösträtt i N:r 7 af Dagny. Här må blott upprepas huru särskildt bestämmelsen om att gift kvinna skall taxeras för sin inkomst af arbete, kommer att inom arbetarekretsarna, där de genom direkt arbete sig försörjande hustrurnas antal gifvetvis är störst, å kvinnorna öfverflytta en stor del af de röster deras män förut förfogat öfver. Äfven må ytterligare påpekas den möjlighet för gift kvinna att förvärfva egen debetsedel som förefinnes, om hon såsom inkomst af arbete uppskattar sitt underhåll — underhåll in natura såväl som i kontanter — i hemmet och deklarerar därför. Uppskattas denna inkomst till ett belopp, gifvande 1 eller 2 röster, blir ej skatten därför något nämnvärdt betungande. Visserligen blifver rösttalet ej af större inflytande, men det blir nya röster, som om kvin-

norna i större utsträckning försökte denna utväg kunde komma att spela en viss roll, och den gifta kvinnan blifver därigenom *valbar*; betydelsen häraf är gifven.

Gift såväl som ogift kommunalt röstberättigad kvinna är således valbar till alla kommunala förtroendeuppdrag — med undantag af landstingsman — till stadsfullmäktige, till alla olika nämnder, till ordförande i kommunalstämma, till ledamot i kommunalfullmäktige och kommunalnämnd m. m.

Den principiella betydelsen häraf är oomtvistlig. Af statsmakterna har ett ytterligare officellt erkännande gifvits åt kvinnornas rätt att deltaga i den offentliga maktens utövande, det har fastslagits att rösträtt och valbarhet höra tillsammans äfven när det gäller kvinnorna, och genom deras valbarhet till stadsfullmäktige i de städer, som ej deltaga i landsting, har *politisk rösträtt* gifvits kvinnorna. Den kommunala valbarheten är ett betydelsefullt steg till erhållande af fulla medborgerliga rättigheter.

De nyvunna rättigheterna äro ej blott af principiell, de ha äfven reell betydelse, såväl för kvinnorna personligen som för samhället i dess helhet. Möjlighet till ökad inflytande, indirekt genom de nya röstskalornas inverkan, direkt genom valbarheten, kommer helt säkert att vidga kvinnornas sociala och kommunala intressen, medförande utveckling för dem själfva. Ökade rättigheter och ökad makt ge ökad ansvar. Kampen för valbarheten har i viss mån varit en strid om makten; vi vilja med männen dela denna. Striden har varit berättigad, den har förts ur den synpunkten, att samhällets lyckliga utveckling fordrar kvinnornas direkta medverkan vid beslutande om frågor angående detsamma.

I det föregående har påpekats, huru verkligt inflytande af alla samhällsklasser är en förutsättning för genomförande af behöfliga reformförslag. Kvinnornas arbete behöfs ej blott i detta afseende. Kvinnornas sakkunskap, deras vana vid ordnande af hemmens angelägenheter, deras och hemmens erfarenheter böra få göra sig gällande så att säga i den dagliga skötseln af kommunens angelägenheter. Det blir här ej fråga om något intrång på de arbetsområden, som af ålder ansetts vara mannen förbehållna. Tvärtom, många af de områden, å hvilka kvinnorna nu få inflytande, bruka betecknas såsom speciellt kvinnliga. Till stadsfullmäktiges och de olika nämndernas verksamhetsområden höra t. ex. ordnande af slakthus, matvaru- och mjölkförsäljning, ordnande af sjukvård, tillsyn af barnavård genom fosterbarns- och barnavårdsinspektriser, bostadsinspektion, fattigvårdsfrågor m. m., allt områden inom hvilka kvinnornas speciella erfarenhet och sakkunskap böra vara af värde. Andra, såsom bostadsförhållanden, skolfrågor, nykterhets- och sedlighetsfrågor beröra på det intimaste hemmen. Kvinnorna torde vara närmast till att bevaka dessas intressen, och deras ofta mera ideella och kompromissfria syn torde komma att bilda en välgörande motvikt mot de öfverhandtagande ekonomiska intressena. Kvinnorna böra sätta som mål att aktivt arbeta för erhållande af det direkta inflytande de nu hafva fått utöfva, i full öfvertygelse att deras medverkan erfordras för skapande af goda och lyckliga samhällsförhållanden.

M. S. v. H.

HENRIK GAHNS Fläck-Tvålar

såsom **Gall-Tvål** och **Quillaya-Tvål** ha visat sig mycket goda för borttagande af fläckar ur såväl siden som bomulls- och ylletyger. Se vidare beskrifningen.

Litteratur.

Marie Louise Gagner: *Hjälten bland hjältar.* Charles George Gordons lif och stordåd, skildrade för ungdomen. Stockholm, Folkskolans Barntidnings förlag 1908. Pris 75 öre.

Redan i det gamla Grekland förstod man vikten af god nöjeslitteratur för ungdomens utveckling och uppfost-
ran. I andra boken af "Staten" framhåller Plato, att man icke får låta barnen höra hvilka sagor som helst och dik-
tade af hvem som helst, ty de kunna genom olämpliga
sagor i sin själ insupa föreställningar, till stor del motsatta
dem som vi anse att de såsom vuxna böra hysa. Plato
anser därför, att man i ett välordnad samhälle bör hålla
uppsigt öfver sagodiktarne och, om de dikta en skön saga,
upptaga denna, men utesluta de andra. De gillade och
upptagna sagorna skola vi öfvertala mödrarna och andra
barnens vårdarinnor att berätta för barnen, så att de genom
de sköna sagorna bilda barnens sinnen vida mer än de
vårda deras kroppar.

Men, tillägger Plato, af de sagor, som sagodiktarna
nu berättar, måste största delen förkastas.

Vi äro visserligen ett 20-tal sekler framom Plato i
tiden, men när det gäller vårt lands barn- och ungdomslitteratur
kan man ej underlåta att än i dag säga med Plato: en
stor del är af ringa värde. Visserligen kan man med glädje
konstatera, att de sista åren medfört en omkastning i värde-
sättningen af ungdomslitteratur, och man synes nu vilja
hylla den satsen att äfven på detta område endast det bästa
är godt nog åt ungdomen. Men om man bortser från de
få och lysande undantagen, hvilken myckenhet af under-
haltig litteratur — underhaltig hvad såväl valet af ämne
som språkbehandlingen angår — bjudes icke våra barn
till förströelseläsning! Jag vill härmed icke hafva sagt,
att all denna barn- och ungdomslitteratur som öfversvä-
mar våra boklådor, är direkt dålig, men den är ofta så
tarflig och torftig, så ointressant för både små och stora,
så sökt och uppstyldad i sin sträfvan att verka uppfostrande,
att man knappast förvånar sig öfver att de mera äfventyrs-
lystna bland barnasinnena sökt sitt nöje i de härresande
Nick Carterböckerna. Men hvad som förvånar den, som
haft tillfälle att ta del af vår sago- och ungdomslitteratur,
är fast mer den störtsjö af undran och frågor, som följt
den nyväckta oppositionen mot kolportagelitteraturen
i spåren. Hur kan det komma sig? och hvad skall man
ta sig till? äro frågor, hvarmed alla för saken intresserade
öfverhopas från bestörta föräldrars och uppfostrares sida.
Svaren äro synnerligen enkla: Nick Carter-litteraturen har
vunnit sin oerhörda spridning ej blott för sin billighets
skull, utan därför att en så stor del af den barnlitteratur,
som eljes bjudes på, är så rent ut sagdt tråkig, att den ej
förmår fånga ett hurtigt barnsinne.

Och emot detta onda finns ett godt och verksamt
medel: låt oss gifva barnen och ungdomen verkligen "ro-

liga" böcker och ej blott sådana, som ge sig ut för att
vara det. Läger man härtill den redan af Plato upp-
ställda fordran, att ungdomslitteraturen dessutom skall vara
sådan, att den på ett eller annat sätt verkar utvecklande,
höjande, förädlande, så har man nått idealet: skön, som
Plato säger. Och en sådan saga skola vi enligt den gamle
filosofens ord upptaga, d. v. s. läsa och lära oss hålla af.

En ungdomsbok af detta slag är det, som jag med
dessa rader vill göra Dagnys läsare uppmärksamma på,
nämligen seminarieadjunkten fröken Marie Louise Gagners
bok om Gordon. Den förträffliga skildringen af Gordons
lif och stordåd, har tidigare influtit i Folkskolans Barntidnings
följetongsafdelning. Den synes mig fylla alla de fordringar
som man kan ställa på fångslande nöjeslektyr för ungdom.
Att läsa om Gordon, hjälten bland hjältar, hvars lif var
fyllt af de mest spännande äfventyr och våghalsiga hjälte-
dåd, intresserar den mest äfventyrslystna ungdom. Och på
samma gång erbjuder en skildring af Gordons lif den lä-
sande ungdomen en bild af mänsklig storhet så hög, så
ädel, så helt och hållet en man i ordets vackraste betydelse,
att knappast studiet af någon annan personlighet kan gifva
de unga ett värdigare ideal att eftersträfvat. Och till ett
efterföljansvärdt ideal, ett mönster att rent af imitera, vilja
nu en gång barnen upphöja hjältarna och hjältinnorna i
sina älsklingsböcker. Därför ligger så stor vikt däruppå,
att ungdomsböckerna bjuda oss värdiga ideal, men ändå
sådana, som äro eller kunde ha varit verkliga människor
af samma kött och blod som de små läsare och läsarinor, som
med klappande hjärta och glödande kinder följa deras öden.

För att fröken Gagner skänkt oss en rolig och spän-
nande, men på samma gång fin och förädlande ungdoms-
bok, äro vi henne stor tack skyldiga, ett tack, som vi med männi-
skans vanliga otacksamhet uttala, i det vi till detsamma
knyta en förhoppning om mera af det slaget, med val af
ämne kanske t. o. m. ur vår egen historia. Ty sådana
böcker, säga vi med Plato, behöfva vi, dem gilla vi och
upptaga, och dem vilja vi öfvertala mödrarna att anskaffa
åt sina barn och att läsa för dem för att därigenom skänka
den för allt stort och dådkraftigt känsliga barnafantasien en
sund näring.

VALFRID PALMGREN.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

*Som Dagny önskar vara ett enande band mellan
Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillva-
rataga allas intressen på skilda platser, få vi här-
med uppmana våra läsarinor i landsorten att de,
för att underlätta denna vår uppgift, ville till tid-
ningens redaktion insända sådana notiser, som
utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för
kvinnorörelsen i dess helhet.*

Fredrika-Bremer-Förbundets kretsmöte i Linköping.

Den 13—14 april sammantråda i Linköping ombud för Fredrika-Bremer-Förbundets olika kretsar till årets ordinarie kretsmöte i Linköping. Förhandlingarna börja tisdagen den 13 april kl. 10,30 f. m. med *enskildt möte* i K. F. U. M:s lokal, hvarvid val af ordförande, sekreterare och kretsnämnd företagas. Därefter lämnas meddelanden angående förbundets och dess kretsars verksamhet. Nästa punkt på programmet är organisationsfrågor, upptagande förslag till ny arbetsordning för kretsarna. Kl. 6,30 e. m. besökes ungdomsklubben A. T., och kl. 7 e. m. hålles *offentligt möte*, då aktuarien fil. lic. M. Marcus håller föredrag öfver "Modersskydd". Diskussion och samkväm följa på föredraget.

Onsdagen den 14 hålles åter *offentligt möte* med föredrag. Fru A. Montelius, som då skulle talat öfver ämnet: »Kvinnan i kommunens tjänst», har genom sjukdom blifvit urståndsatt att närvara vid mötet, hvarföre programmet på denna punkt ännu icke är fastställt.

Denna dags eftermiddag är ett besök vid Rimforsaskolan anordnad för förbundsmedlemmarna. Sedan förevisning af skolan och dess arbete ägt rum, talar fröken G. Adelborg öfver ämnet: "Rimforsaskolan, dess nuvarande ståndpunkt och framtidsutsikter". Återresa sker kl. 9,19 till Linköping.

Litet om K. F. U. K:s arbete och dess nya hem i Stockholm.

Ett eget hem — det är rent förunderligt, hur starkt dessa ord representera en längtan, som ligger i själfva vår tids kynne. En egen torfva, en egen stuga på landet, där man i frid för det jäktande storstadslifvet får vara enväldshärskare på ett än så litet område och styra och ställa hur man vill! Och kan man inte flytta ut på landsbygden, så ville man allt helst ha ett eget litet hus i staden, där ingen hyresvärd med husköp eller ombyggnadsplaner kan drifva en ut, just som man kommit sig i ordning, fått mattorna utskarfva och gardinerna omändrade — men så långt kan ju inte ens djärfvaste drömmar sträcka sig en gång, om man är en enskild person utan alltför späckad penningpung. Men samma dröm som hägrar för den enskilda, utgör också målet för föreningarna och samfunden. Det är inte roligt heller för en förening att bli uppsagd och få flytta staden rundt i lokaler, som egentligen inte alls passa för ändamålet och som nästan alltid äro för trånga för att tillåta den utvidgning af verksamheten, som hvarje lifaktig förening innerst längtar efter.

Detsamma hade också K. F. U. K. (noggrannt uttryckt Kristliga Föreningen för Unga Kvinnor) fått erfara, och därför hade den där längtan efter eget hem vuxit sig allt starkare hos dess vänner. Och önskemålet blef verklighet under december månad 1907, då centralföreningen fick flytta in i sin nya lokal n:o 3 Brunnsgratan i Stockholm. För kort tid sedan kunde föreningen fira sin andra årshögtid i

den nya lokalen och då se tillbaka på det första arbetsåret sedan inflyttningen, ett år som betecknar en glädjande utveckling i verksamheten.

Ja, den som var med i arbetet för några år sedan och minns hur lätt den låga samlingsalen blef alldeles öfverbefolkad och luften därinne tjock som en vägg, hur trångt och primitivt och oändamålsenligt man egentligen hade det, och så plötsligt kommer in i det nya hemmet, så rymligt, så vackert, så trefligt och hemligt anordnad, skulle allt ha svårt att känna igen sig. Hela huset för föreningens behof, det är ju något riktigt idealiskt!

Låt oss i största hast gå på en liten husesyn! Ned för trappan till bottenvåningen och in i den kolossala gymnastiksalen, som ofta uthyres till basarer o. d. eller användes till föreningens egna försäljningar. På samma botten ha vi också bad- och duschrumb.

Så upp igen och in i föreningens stora och vackra expeditjonsrum, innanför hvilket man har ett särdeles hemtrefligt läsrum, ordförandens och förbundsstyrelsens rum, två rum hyrda af K. M. A. (Kvinnliga missionsarbetare) samt två gästrum.

Vi måste tala ett par ord om gästrummen, det kan inte hjälpas. Det torde nämligen inte vara tillräckligt känt, att K. F. U. K. har tre större och ett mindre gästrum, som uthyras till resande på längre och kortare tid till ett pris af respektive 2 kr., 1,75 och 75 öre per dygn. Det senare är af enklare slag och afsedt för obemedlade, de förra särdeles trefliga och komfortabla. Om rummen hyras för minst 14 dagar, blir priset äfven för de bästa rummen endast 1,75 pr dygn. Frukost och té erhållas inom lokalen till billigt pris. Ej endast föreningens medlemmar utan äfven andra "välrenommerade" resande äro välkomna.

En trappa upp ha vi "lilla hörsalen", som då skjutdörrarna öppnas till lektionsrummet, har plats för omkr. 200 personer. Denna sal uthyres ofta till mindre möten. På sidan om hörsalen är ett stort térum, vidare husmoderns rum och ekonomiafdelning.

Två trappor upp ligga de öfriga båda gästrummen och stora hörsalen, vacker, enkel, hufvudsakligen hållen i hvitt och mahogny och begåfvad med en särdeles god akustik, användes den ofta för konserter af musiksällskap och enskilda. Det är ock denna sal, som i det närmaste rymmer 500 personer, hvilken möjliggjort en gren af föreningens verksamhet, som ligger denna särdeles varmt om hjärtat: arbetet bland, som det heter, "i industriens tjänst anställda unga kvinnor." Här i stora hörsalen samlas nämligen hvarje månad flera hundra unga arbeterskor till samkväm, hvarvid de bjudas på musik eller roande föredrag. Till sist hålles alltid en kortare religiös betraktelse.

Februarisamkvämet var särdeles omtyckt och talrikt besökt. Då hade S:t Paulskyrkans kvinnliga messingssextett åtagit sig underhållningen, och det var lustigt att se hur behändigt de unga kvinnliga musikanterna handterade sina oviga instrumenter och blåste af sina lungors hela kraft. Nästa gång kommer den populäre pastor Klefbeck att tala om en af sina fotvandringar med de manliga konfirmanderna, "pastorns gossar", som de kallas. Än en musikafton med deklamation samt en utflykt med ångbåt står på vår-

programmet. Att samkvämen verkligen fylla ett behof synes af den starka anslutningen. All underhållning är gratis, men den som vill ha kaffe med dopp, erlägger 10 öre. Att föreningen kunnat upptaga denna verksamhet bland fabriksarbeterskor och deras likar, därför har den det egna vackra och rymliga hemmet att tacka.

F. E.—A.

Från allmänheten.

Till Huck Leber.

Min herre! I ett till mig riktadt genmäle i förra veckans nummer af Dagny drager Ni i härnad för att försvara K. J. med en entusiasm, som kunde vara värd en bättre sak! Edra rader ha kommit mig att undra om icke äfven för *manliga* författare en åldersgräns af 40 år borde stipuleras ifråga om rätt att publicera sina idéer. Jag är nämligen lifligt öfvertygad om att Huck Leber skulle falla för ett sådant streck. Särskildt vill jag säga, att den där nattväktarlignelsen var föga passande. Gud ske lof, Justina P. har aldrig haft några mörksens ärenden att beställa, utan gått sin väg fram i öppen dag.

För öfrigt, min herre, om ock Ni faller in i en ungdomligt frivol ton, som en mogen kvinna icke kan gilla, så är Ni verkligen själf ett glänsande bevis på den sanning, som ligger mig mest om hjärtat — att den moderna kvinnliga själfhäfdelsen är af ondo, att vi kvinnor icke behöfva någon rösträtt, utan ha alldeles nog af vårt indirekta inflytande. Alltid, alltid — det har ju Ni återigen visat, hvad man än må tänka om sättet — stå männen färdiga att skydda, hjälpa och försvara kvinnan, när så göres henne behof. Därför finns det hopp gent emot den nuvarande själfhäfdelse- och rösträttsförvillelsen. Sanningen måste segra. Friherrinnan Åkerhielm är själf en borgen för att fordnas tiders kvinnor icke alldeles försvunnit ur vår tid. Hvad äro de uppoffringar, som våra "helgonlika mödrar i svarta sidenklädningar med spetsmössor öfver det slätkammade håret" ålade sig, när de buro och skötte sina sjuka barn om nätterna, jämförda med den uppgifvelse af det egna jaget, som friherrinnan Åkerhielm själf ådagalägger. Då hon offerar den sanna kvinnlighetens afskilda förnämhet på de politiska stridsämnenas vulgära valplats.

Herr Huck Leber! Jag vill glömma, hvad jag har att anmärka på Edert uppträdande, som säkerligen förestafvats af ett ädelt, ridderligt begär att försvara en kvinna, om blott Ni vill ingå i och arbeta för det riksförbund *mot* den kvinnliga själfhäfdelsen och *för* kvinnans bevarande åt hemmet, som antagligen snart — med Gefle som centrum — kommer att breda ut sig öfver allt Sveriges land.

Eder Justina P.

Notiser.

Den 143:e afdelningen af Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt har bildats i Färila. Färila F. K. P. R. är den 5:e föreningen, som bildats under den af Gefleborgs länsförbund anordnade fjorton dagars föredragsresa inom länet, hvilken fru Augusta Tonning företagit.

Förut har felaktigt uppgifvits att fru Tonning bildat en förening i Harmånger, Traktens namn är Hamrånge.

En rösträttsturné. Fru Jenny Velander, en af rösträttsrörelsens mest energiska arbeterskor, har företagit en kort föredragsturné genom Värmland och Dal. I Karlstad,

Kil, Säffle och Åmål talade V. om "Kvinnornas kommunalpolitiska uppgifter". Fru V. framhöll som kvinnornas speciella uppgift att arbeta för *social trefnad* inom samhället och belyste många olika sidor af detta arbete.

Föreningsmeddelanden.

Vid Stockholmsföreningens för Kvinnans politiska rösträtt styrelsesammanträde den 5 april valdes till ordförande fru Lizinka Dyrssen, född af Ugglas, till vice ordf. fröken Anna Lindhagen, till sekreterare fröken Anna Kleman och grefvinnan Louise Stenbock, född Mörner, till kassaförvaltare fröken Stina Quint, och till föreståndarinna för föreningens expedition fru Anna Gunnarsson.

Centralförbundet för Socialt Arbete i Stockholm afhöll sitt ordinarie årsmöte måndagen den 5 april. Fil. lic. M. Marcus framförde därvid ett förslag till bildande af en svensk sektion af Internationella föreningen för lagstadgad arbetareskydd. Efter en kort diskussion beslöts att Centralförbundet skulle konstituera sig såsom sektion af ofvannämnda förening. Dr. Ivan Bratt redogjorde därpå för planen till en permanent utställning i Stockholm af inredningar för smålägenheter. Det intressanta föredraget följdes af en kort diskussion.

Halmstads lokalförening af F. K. P. R. hade den 29 mars ord. årsmöte under fröken Anna Ljungbergs ordförandeskap. Af årsberättelsen framgick, att inkomster och utgifter under det gångna året balanserat på kr. 121: 66. Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. Medlemsantalet har under året något minskats och utgör nu 120. Till ordförande återvaldes med acklamation fröken Anna Ljungberg. Öfriga styrelsemedlemmar omvaldes äfven med undantag af fröken Frida Billing, som undanbad sig återval. I hennes ställe valdes fröken Sofia Thorsson. Revisorer med suppleanter omvaldes. Till revisor för arbetsstugan utsågos fru Heüman och fröken Karin Lundberg. Till pressombud valdes fröken Hildur Börjeson.

Beslut fattades om medlemsavgiftens höjande till 1 kr. pr år.

Efter själfva mötet, hvilket hölls å hotell Svea, vidtog ett enkelt samkväm, som fortgick ett par timmar under bästa stämning. Föreningens afgående sekreterare, fröken Frida Billing, blef härunder föremål för en vacker hyllning med tal och blommor. Fru Frigga Carlbergs lilla rösträttspjäs, »När begreppen klarna», upplästes af en medlem i föreningen och ett par andra underhölls med musik och sång. Mötet var jämförelsevis talrikt besökt.

Kvinnorna och kooperationen. Svenska Hem hade fredagen den 2 april ordinarie sammanträde i Brummerska skolan i Stockholm.

Sedan ordföranden, fru Emilia Broomé, hälsat de närvarande välkomna, lämnade hon en redogörelse öfver föreningens verksamhet under det gångna året.

Medlemsantalet uppgick, enligt hvad som här af framgick, den 31 mars 1909 till 1,435. Andelskapitalet var vid samma tid 46,718 kr. Försäljningssumman från den 1 juli 1908 till den 31 mars 1909 utgjorde 253,140 kr., under det att motsvarande summa föregående år utgjorde endast 182,135 kr., således en ökning på 71,005 kr. Försäljningssumman uppgår i medeltal under sistlidne februari och mars månader till öfver 1,300 kr. pr dag.

Därefter skred man till behandling af ett af styrelsen utarbetadt förslag till ändring af § 12 i föreningens stadgar. Enligt denna skulle 5 % af nettovinsten afsättas till byggande af ett »Kvinnornas hus». Det nya förslaget gick ut på att dessa procent i stället måtte användas »dels

till utbildning af kvinnliga kooperatörer, dels till allmänt upplysningsarbete i kooperationens tjänst". Efter en stunds diskussion bifölls styrelsens förslag, som kommer att definitivt fastställas vid nästa möte.

I anledning af margarinstriden hade från Kooperativa förbundet inkommit en skrivelse med begäran om teckning af ytterligare några andelar i förbundet. Svenska Hem har för närvarande 7 andelar i förbundet. Styrelsen föreslog nu ett anslag af 1,500 kr. till teckning af nya andelar och detta antogs af mötet.

Vidare lämnade fru Boheman en redogörelse öfver föreningens lagerdepå på Östermalm.

Slutligen företogs val. Till revisorer i upplysningsnämnden valdes fröknarna Gunborg Elfving och Valborg Chron. Till representant i C. S. A. utsågs fröken Ina Almén samt till representanter i kooperativa kongressen i sommar fru Broomé, fröken Almén och fru Wessel.

Svenska barns sociala och rättsliga skydd. Öfver detta ämne har fru Frigga Carlberg från Göteborg nyligen hållit föredrag i Borgholms F. K. P. R. Några dagar tidigare hade föreningen anordnat en soaré med musikunderhållning. Såväl föredraget som soarén voro talrikt besökta. Föreningens medlemsantal har på senare tiden betydligt ökat och föreningens arbete omfattas med lifligt intresse.

Malmö F. K. P. R. har under mars månad afhållit dels årsmöte den 20 mars och dels en mera bemärkt föredragsafton den 23:dje för deltagarna i den af F. K. P. R. och Fredrika Bremerförbundskretsen gemensamt anordnade kursen i samhällslära.

Vid årsmötet föredrogos års- och revisionsberättelser, af hvilka syntes framgå, att föreningen hör till de mera välbärgade, samt att medlemsiffran uppgår till 232. I föreningens stadgar företogs en ändring af innehåll att äfven män kunde vinna inträde i föreningen, en reform, som man får antaga kommer att tillföra föreningen många nya hjälpare.

Vidare förekom föredrag af fru Eva Hanzén öfver ämnet "*Kvinnan och nykterhetssaken*", hvarvid särskildt framhölls frågans betydelse ur social synpunkt.

Den 23 mars höll d:r Lydia Wahlström från Stockholm föredrag i frimurareordens festsal öfver ämnet "*Den svenska kvinnans rättigheter och skyldigheter i stat och kommun*". Talarinnan redogjorde på ett glänsande sätt för kvinnans nuvarande ställning i samhället och utvecklade därpå skälen för en utvidgning af hennes inflytande på de allmänna samhällsangelägenheterna. Föredraget hälsades med det lifligaste bifall.

Efteråt anordnades samkväm, som dock i betraktande af d:r Wahlströms ansträngande Eriksgata, måste afslutas tämligen tidigt.

Uppsala F. K. P. R. Den för kvinnor afsedda kurs i samhällskunskap, som föreningen anordnat och som pågått sedan terminens början, afslutades till påsk. Föreläsare och ledare af den praktiska öfningen i proportionella val har varit fil. lic. Sven Tunberg, som meddelat undervisningen på ett synnerligen klart, intresseväckande och fängslande sätt.

Tillslutningen till kursen blef genast så stor, att efter första aftonen en större lokal måste förskaffas. Detta är särskildt anmärkningsvärdt i en universitetsstad, där, som naturligt är, framstående offentliga föreläsningar och föredrag så rikligen står allmänheten till buds. Då intresset visat sig så stort, har föreningen för afsikt att under höstterminen anordna en ny kurs, denna gång behandlande de sociala frågorna.

Karlstadsföreningen för kvinnans politiska rösträtt höll måndagen den 22 Mars sitt årsmöte under fru Gerda Hellbergs ordförandeskap.

Medlemsantalet under 1908 var 165. Utgifterna under året — kr. 543: 51 — hade med 33 kr. öfverstigit inkomsterna. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen. I denna omvaldes fru Greta Gullström, fru Gerda Hellberg och fröken Signe Palmér, samt nyvaldes fröknarna Anna Widmark och Ragnhild Dyhlén efter fru Emmy Welin och fröken Margareta Oldevig. Revisorer blefvo fru Gerda Melin och fröken Hilda Allert med fröknarna Josefina Ekstam och Gertrud Mæchel till suppleanter.

Efter förhandlingarnas slut intogs gemensam supé å Husmodersskolan, hvarvid till fru Hellberg från föreningsmedlemmar öfverlämnades en stor, utsökt vacker kristallskål, fylld med blommor jämte en penningssumma att användas till föreningens bästa. Fru H. tackade rörd för den glada öfverraskningen.

Strömstads F. K. P. R. hade måndagen den 29 mars ord. sammanträde å hrr stadsfullmäktiges sessionsrum. Ordf., fröken Ingrid Nilsson, öppnade mötet med ett kort anförande, hvari hon bl. a. erinrade om hvad kvinnorna vunnit genom de kommunala rösträttsreformerna.

Härefter upplästes års- och revisionsberättelsen för 1908 och beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

Mötet beslöt göra ett tillägg till § 3 i föreningens stadgar med att välja 2 suppl. till styrelsen. Till pressombud valde mötet fröken Hilma Normann. Af föreningens 20 sparbössor tömdes 6, som innehöllo kr. 10: 99.

Sedan ordf. lämnat en redogörelse af centralstyrelsens möte i Örebro i Januari, beslöts att anordna ett offentligt möte tredjedag påsk, med föredrag af fröken Signe Wallter.

Medlemsantalet vid 1908 års slut afgjorde 57.

Rogberga F. K. P. R. afhöll sitt första årsmöte tisdagen den 23 mars i Huskvarna. Af den föredragna styrelseberättelsen framgick, att medlemsantalet vid årets slut var 60.

Beslut rörande ändring af stadgarna fattades. Styrelsen framlade förslag om anordnandet af en kurs i samhällslära för både män och kvinnor under nästkommande höst, hvilket af föreningen godkändes.

Efter föreningsmötet vidtog ett festligt samkväm, till hvilket allmänheten ägde tillträde. Föredrag hölls af föreningens vice ordförande fröken Elsa Carlsson öfver E. A. Karlfeldt, hvilket mottogs med lifligaste bifall. Före och efter detsamma utfördes flere sångnummer.

Té och kaffe intogs under angenäm stämning.

F. K. P. R. i Skutskär firade måndagen den 22 Mars sin 3:dje årsfest i den nya Husmoderskolans vackra och rymliga lokal, som för tillfället upplåtits till mötet. Festen började med, att några af föreningens medlemmar på ett förtjänstfullt sätt uppförde fru Frigga Carlbergs rösträttspjäs "*När begreppen klarna*", som mottogs med stort bifall af de talrikt samlade medlemmarna. Därefter började det egentliga mötet med uppläsning af års- och revisionsberättelse samt styrelseval, och återvaldes den förra styrelsen med undantag af vice ordföranden, som undanbedt sig återval. 10 nya medlemmar hade föreningen glädjen mottaga. Föreningens ordf. blef föremål för en särskild hyllning, i det till henne öfverlämnades en kristallskål fylld med blommor, såsom ett bevis på den tacksamhet föreningen känner för det intresse hon visat och det arbete hon nedlagt till dess bästa. Efter samkväm med kaffe och té riktade ordf. några uppmanande ord till de närvarande att visa allt mer kärlek och intresse i arbetet för rösträtts sak. Efter ett fyrfaldigt lefve för rösträttsarbetet i hela landet afslutades mötet.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4: 50 för $\frac{1}{4}$, 2: 50 för $\frac{1}{2}$ och 1: 25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sänder samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Undervisningsvan, musikalisk ung flicka önskar sommarkondition som lärarinna eller husmoders hjälp. Svar till "Maj", Hellevikstrand.

Husmödrar! Ung flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk och praktiserat i skolkök önskar i och för utbildandet till skolköklärarinna, att mot fritt vivre få komma till någon egendom på landet som husmoders hjälp och deltaga i matlagning, bakning m. m. Närmare meddelar
FRU LUNDQUIST,
Haga Kyrkogata 12 C., Göteborg.

Språkkunnig (eng. o. franska) ung dam söker plats som massös, sällskap och hjälp i familj eller hos ensam dam. Upplys. hos Friherrinnan Schröderheim, Jungfrug. 23 a I. Sthlm.

Kunnig o. ordentlig flicka önskar medfölja familj eller ensam dam till badort eller landet, att sköta hemmet. Svar till "1 Maj" Upsala p. r.

Värdinneplats sökes i stad eller på landet af några och 30 års bildad flicka af god familj. Kun- nign i matlagning och ett hems skötande, diverse sömnad. Frisk, barnkär, praktisk. Svar till "Små pretentioner", under adress S. Gumælius' Annonbyrå, f. v. b.

Som husföreståndarinna eller hushållsfröken söker bättre an- språkslös flicka, plats (hälst i Stock- holm el. närhet). Är kunnig i enk. och fin matlagning, sömnad m. m. Svar till "Samvetsgrann 29", Hvet- landa p. r.

Ung, bättre flicka söker plats i familj. Har genomgått hushållsskola. Är för öfrigt kunnig i alla i ett hem förekommande göromål. Svar till "Familjemedlem", Böda p. r.

Rösträttslitteratur:

Skrifter utgifna af Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

N:o I,	Till regeringen från svenska kvinnor ingifna skrifvelsen i Rösträttsfrågan 1905—1906.....	—: 50
" II,	Gustaf A. Aldén: Hvilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt? (pr 1,000 ex.)	6:—
" III,	Mathilda Staël von Holstein: Målsmanskapet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt	—: 50
" IV,	Anna B. Wicksell: Om kommunal rösträtt för gifta kvinnor	—: 10
" V,	Lydia Wahlström: Statsintresset och kvinnans rösträtt	—: 40
" VI,	Partiuttalanden i kvinnornas rösträttsfråga.....	—: 25
" VII,	K. A. Sheppard: Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.....	—: 40
Ann Margret Holmgren:	Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn.....	—: 10

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm flygblad:

N:o 1,	Natanael Beskow: Till frågan om kvinnans politiska rösträtt	—: 05
" 2,	Anna Whitlock: Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?	—: 10
" 3,	Hilma Borelius: Hvarför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigadt?.....	—: 10
" 4,	Lydia Wahlström: Principerna för kvinnans rösträtt	—: 10
" 5,	Anna Whitlock: Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten?	—: 05
" 6,	Lydia Wahlström: Lärdomar af den kvinnliga rösträttsrörelsen	—: 10
" 7,	Några manliga inlägg i den kvinnliga rösträttsfrågan ...	—: 15
" 8,	Lydia Wahlström: Högerkvinorna och den nuvarande situationen	—: 05
Minneslista	—: 05	
Georg Stjernstedt: Den svenska kvinnans rättsliga ställning.....	(—: 75)	—: 60
Gustaf A. Aldén: Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter		—: 10
Lydia Wahlström: Den svenska kvinnorörelsen		—: 45
Ragnhild Modin: Bröllopet på Ensillre		—: 25
Hilda Sachs: Kvinnornas rösträtt. Svar till herr Adolf Hallgren		—: 25
Anna Klemm: Kvinnans medborgarrätt		—: 25
Karl M. Lind: Kvinnornas rösträttskräf		—: —

Öfvanstående flygblad och broschyrer kunna rekvireras från F. K. P. R:s i Stockholm expedition Lästmakaregatan 6, Stockholm, som hålles öppen hvarje dag kl. 3—5 e. m. samt dessutom onsdagar kl. 7—8 e. m.

Vid rekvisition af minst 100 ex. af flygbladen n:r:s 1—8 lämnas 25 proc. rabatt.

Lärlarinna

önskar plats i god familj, 2 mån. på sommaren, att mot fritt vivre läsa med mindre barn några timmar dagl. Är äfven villig deltaga i husliga sysslor. Svar, inom 3 veckor, till "Lärlarinna 25", p. | r. Bäckaskog, Skåne.

Ung bildad flicka,

kunnig i sömnad, erhåller plats på landet under sommaren att gå frun tillhanda mot fritt vivre och fria resor. Svar till "Fru M.", Norrköpings Tidn:s kontor, Norrköping.

Ung fru

på landet i naturskön trakt vid Ångermanälven, söker som hjälp 1 Maj en enkel, frisk och gladlynt flicka af god familj, kunnig i matl. o. bakning. Sök. hvilken anses som fam.-medlem, skall biträda vid skötandet af tvenne friska barn samt vid öfriga i hemmet före. göromål. Jungfrur finnas. Svar jämte foto. o. lönepret. till "Godt hem", Junsele.

LEDIGA PLATSER.

En stadgad flicka

får plats i familj i landsortsstad. Göromål: hufvudsakligen skrifning samt hjälp åt två pojkar med läxor. Goda kunskaper nödvändiga i tyska, svenska, musik samt om möjligt, vana i stenografi och maskinskrifning. Svar med fotografi, som återsändes, till "Plats våren 1909" under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Kvinnl. sjukgymnast, tysktalande föredrages, får plats i utlandet fr. 1 Maj. Ansökn. med foto som återsändes, samt uppgift på ålder m. m. insändes till Sv. Dagbl. annonskontor under "S—09".

Som maskinskrifverska

och biträde vid bokförelsen erhåller språkkunnig, kontorsvan Dam plats nu genast i härvarande aktiebolag. Svar, med referenser och betygsafskrifter, märkt »Punktlig och ordentlig«, inlämnas å Dagens Nyheter's Hufvudkontor, f. v. b.

**Deposition
&
Sparkassa**

4 1/2 %

**KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.**

**Vid Linköpings Elementar-
läroverk för flickor**

blifva nästa läsår två lärarinnebefattningar lediga med undervisningsskyldighet, den ena i kristendom och svenska, den andra i svenska och historia, båda såväl på mellanstadiet som på det högre, samt därjämte i franska eller engelska. Kompetens: Högre lärarinneseminarium eller motsvarande.

Lönegrader: 1,500, 1,700, 1,900 (efter resp. 5 år). Skolan erlägger hela pensionsavgiften och utbetalar 3/4 af lönen under längre frånvaro vid af läkarebetyg styrkt sjukdom. Ansökningar, åtföljda af prästbetyg och läkarebetyg, ställda till styrelsen insändas före den 15 april till **Föreståndarinnan.**

**VID UMEÅ ELEMENTAR-
LÄROVERK FÖR FLICKOR**

blifva till nästa läsår trenne lärarinneplatser lediga:

1) Med undervisningsskyldighet i franska och svenska på högre stadiet samt engelska på lägre. Kompetens: högre lärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Minimilön: 1500 kronor jämte pensionsbidrag.

2) Med undervisningsskyldighet i engelska och matematik på högre stadiet samt tyska på lägre. Ämnena för såväl denna lärarinna som föregående kunna möjligen kombineras på annat sätt. Kompetens och lön lika med föregående.

3) Med skyldighet att undervisa i alla i 3:e förberedande kl. förekommande ämnen. Kompetens: folkskolelärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Lön: 1200 kronor jämte pensionsbidrag.

Fullständiga ansökningshandlingar böra insändas till Styrelsen för läroanstalten före den 20 april.

Styrelsen.

Summer Holiday Engagement.

Miss E. G. Wackrill proposes to accompany from 1 to 3 or 4 ladies as companion and guide on a tour in any part of the British Islands, or on a visit to London.

Miss Wackrill,
Gref Turegatan 51, 1 tr.
Stockholm

Owing to alternative arrangements, an answer before the end of this month is desired.

100-tals bitar randigt bomullstyg till förkläden, inneh. 2 met., äkta färg, ljus- eller mörkrandigt, erhålles till 73 öre, 10 bit. 7 kr. Otto Oskarson, Gamla Kungsholmsbrog. 23 A, Stockholm.

Mot klåda,

reformer, eczem, hud-sjukdomar af många slag har Salubrin i talrika fall visat sig vara ett verksamt medel. Mot våta utslag bör det i allmänhet användas starkt utspädt, mot torra eczem kan det användas mindre utspädt.

**En ordinarie
lärare(-lärarinne)tjänst**

vid fasta folkskolan, Hyllinge Brukskola, sökes inom 60 dagar efter första kungörandet häraf i Post- och Inrikes tidningar hos undertecknad. Skolan omfattar 2 årsklasser. Skolhuset nytt. Tidsenlig bostad. Begynnelselön 1,000 kronor jämte lagstadgade naturaförmåner.

Västra Broby, Åstorp, den 25 februari 1909.

Nils Engström.
Skolrådets ordförande.

Stenograf - Maskinskrifverska,

kunnig i svensk och tysk korrespondens, får genast anställning å kontor i Stockholm. Den, som kan åtaga sig något bokföring, äger företräde. Svar med uppgift om lönepretentioner under märke "Typewriter", Dagens Nyheter's Hufvudkontor.

Bildad flicka, frisk och hurtig, som vill hjälpa till med husliga göromål och undervisa i musik och några skolämnen erhåller genast plats. Svar m. fotogr. och löneanspråk till "C. N.", Solberga p. r.

Fotograf, kvinnlig eller manlig, skicklig i tagning af förstoringar, erhåller stadigvarande plats å förstoringanstalt. Svar till "C. N. L.", under adr. S. Gumælius' Annonсыbyrå, Stockholm, f. v. b.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom

**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
54 Drottninggatan.

Konfirmationsminne,

Sveriges konfirmander tillägnadt

af De Ungas Tidnings redaktion, har utkommit med sin tionde årgång, 34 sidor stort; värdefulla, rikt illustrerade textbidrag, omslagsteckning af artisten Alfred Frijs.

Priset för enstaka ex. är 15 öre. När minst 25 ex. tages på en gång, är priset endast 15 öre och hvar 11:te ex. gratis. Rekvideras från

**Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition,
STOCKHOLM 3.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af **STINA QUINT**, utkommer 1909 i sin adertonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

Ingen politiskt intresserad kvinna bör sakna

Svensk Valhandbok,

den bästa och billigaste handledningen i det nya valsättets tillämpning vid stadsfullmäktige-, landstings- och riksdagsmannaval. Fullt utredande och belysande. Pris endast 25 öre. Kommissionärer antagas mot god provision. Enstaka och profexamplar mot 30 öre i 5- eller 10-öres frimärken.

Alfred Henrikssons Förlag, Varberg.

Andelsägare i Föreningen Dagny

kallas till ordinarie sammanträde tisdagen den 20 april kl. 7.30 e. m. å K. F. U. K:s lilla sal, Brunngatan 3, Stockholm. **STYRELSEN.**

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98. Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Stina Quint. Af E. K—n.

Motion i Första Kammaren om politisk rösträtt för kvinnor.

Kvinnorna och kommunalreformen. Af M. S. v. H.

Marie Louise Gagner: Hjälten bland hjältar. Charles George

Gordons lif och stordåd, skildrade för ungdomen.

Rec. af Valfrid Palmgren.

Fredrika-Bremer-Förbundets kretsmöte i Linköping.

Litet om K. F. U. K:s arbete och dess nya hem i Stockholm.

Af F. E—a.

Från allmänheten.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**